

vlado teh naših političnih palčkov in kraljčkov ni nikdo zadovoljen, je nikdo ne odobrava, ta vlada je v škodo celi trobratski nam državi. Da so vladni demokrati in socialisti res pravi palčki, nam dokazujejo njih narod in državo goljufivi poletji v politične, valutne in gospodarske višave.

Prehrana in delo.

Tako dolgo in dolgo so prekuhavali demokrati in socialisti valutno vprašanje, da so skuhalo brozgo, katero odklanjajo sedaj vse stranke, namreč zamenjavo dinarja s krono v razmerju 1:4. Potem te izmenjave bodo prizadeti vsi sloji, najbolj seve zopet naš kmetijski stan. Edina narodu koristna izmenjava bi bila 1:1, da dobimo novi denar in se prepreči utihotapljanje avstrijskih bankovcev. In to našo valuto v izmenjavi 1:1 bi naj poboljšalo po vzgledu Nemcev — čelo. In za delo, osobito industrijo, bi morala skrbeti država. Kako pa? Z dobro prehrano ljudstva. Povsod med delavskimi sloji imamo dan na dan štrajke, in zakaj? Delavstvo stavlja radi pomanjkljive prehrane. Kaj pomagajo dnevno večje plače delavstvu, kruha mu naj da država, pa bodo takoj nehali štrajki! In tega kruha bi država lahko dala, ker smo poljedelska država, ki je že izvozila na stotisoče vagonov žita v inozemstvo. Zakaj ta izvoz, ko nam pa tu doma manjka kruha, je že koruza po 6—7 K 1 kg in moka veliko nad 10 K 1 kg. Ako bi se bili ti stotisoči izvoženega kruha, mesa in masti porazdelili po nižjih cenah med ljudstvo, bi ne bilo štrajkov, bi imeli ljudje večje veselje do dela, bi rastle naši proizvodi in bi se boljšala naša valuta, kakor pri Nemcih, kjer se dela z veseljem in brez stavk. Kruh pa bi naj Jugoslavija izvažala še le tedaj, ako bi bili mi v kraljevini vsi siti, zadovoljni in pri delu.

Prehrana in industrija.

Država bi naj podpirala z dobro prehrano industrijo. Industrija bi dvigala valuto. Zakaj se tu pri nas ne stavi tovarni in se ne začne z drugimi podjetji? Ker nobeden tozadevni podjetnik ne more več in

se ne upa preživeti in prehraniti delavstva. Obrtniki, ki so imeli še pred kratkem po 10—20 delavcev, jih sedaj odpuščajo, ker ni dobili prehrane. Ako bo naša demokratsko-socialistična vlada še izvažala prehrano, bo pri nas delo vedno bolj pojemalo, se bodo dnevno ponavljali štrajki in do kakšnega razvitka in napredka v industriji sploh prišlo ne bo. Ako pa pri nas ne bo veselja do dela in podvzetnosti za industrijo, bo naša valuta vedno slaba pri vsej sedanji izmenjavi 1:4. Naše delo, industrija in valutno stanje so v zvezi s prehrano, katero vodi v ljudsko nezadovolje in v državno škodo demokratsko-socialistična vlada beograjskih palčkov.

Vlada in prehrana.

Ko je bil dr. Korošec minister prehrane, je bilo dovolj kruha, ni bilo štrajkov, delo je šlo izpod rok, zanimanje za našo industrijo je raslo. Sedaj pa, ko krmari prehrano socialist Bukšeg, pa imamo samo štrajke, skoro nič kruha in vedno večjo draginjo. Pod vlado palčkov (demokratov in socialistov) se ne bo nikdar narod oživel za delo in industrijo in vse ministrske preizkušnje glede valute bodo popolnoma zaman.

Naša vlada bi se morala zavedati, da je naša država na vse strani razpokana hiša, katero je pretresal potres svetovne vojne skozi pet let. Ako se hoče razpokano in razdrlo hišo popraviti, se mora iti na delo. Ako mislijo gospodje ministri, da bodo popravili razpokano hišo naše valute samo z naredbami pri zeleni mizi, se motijo. Treba bo vendar se enkrat lotiti dela in dela zahteva prehrane!

Edino poljski pridelki, katere pridelujejo naši kmeti, lahko dvigne našo valuto, pa le tedaj, ako jih država ne bo lahkomišlno izvažala, ampak uporabljal doma v zadovolje ljudstva, povzdigo dela in za napredek naše industrije.

Naš jugoslovanski kmet nam lahko zboljša naše denarne zadeve pod vodstvom pametne vlade, ki bi znala ceniti, da so poljski pridelki — zlato za našo državo in ne za tuje in sovražnike.

Osebná dohodnina.

(Piše Ivan Vesenjak.)

V zadnji številki „Slov. Gospodarja“ sem v kratki notici naznanil, da bom pisal o osebni dohodnini; pri tem sem omenil, da so ponekod odmerili ta davek krivično. Gospod državni pravnik Gracelj je to opazko zaplenil; zato je cela notica zmedena. Gotovo bo skušal utemeljiti svojo preveliko vneto, z znano neslano trditvijo, da hujskamo proti državi in ne vem še kaj. Bodi njemu in enakim tukaj v uvodu jasno in glasno povedano, da deluje in hujška proti državi, kdor brani govoriti in pisati resnico, kakor dela to g. komisar s svojo cenzuro in pa tisti, ki odira našo ljudstvo z neprimernimi drakoničnimi predpisi davkov, kateri čisto ne odgovarjajo ne duhu, ne besedi zakona samega. Da taki predpisi niso socialno pravični in gospodarsko pametni, to se mi ne zdi potrebno še posebej povdarjati. Krivično in nesposobnost pa bomo pobijali v besedi in pismu, ker smo ljudstvu odgovorni in hočemo zanj red in pravičnost in ker ljubimo državo, katero smo z vsem srečem hoteli. Seveda ne takšne, kakor so nam jo sedaj naredili lažidemokratski politiki in njihovi podrepaniki. Po tem potrebnem uvodu za radi nepotrebne cenzure pridemo k stvari sami!

Temeljne napake in krivice.

Osebná dohodninski davek se predpisuje in pobira na podlagi zakona o osebnih davkih z dne 25.

prepričan, da govori mati prav: kar sem iskal v radovednosti, sem tudi konečno iztaknil in okusil, namreč staro Falotovo Uršo in njeno novo, široko, dolgo sarkovo metlo.

Niti jed, niti pijaca mi nista dišala na demu radi polomije, katero sem doživel prvič v življenju od rojakinje z metlo pred občinstvom, ki je bilo povečini žensko klepetavega potomstva, ki ne zna rabiti jezične zavore. Potolažili, spravili ter porinili so me v kolovoz ravnotežja in boljšega dušnega razpoloženja mi s prisposodob: Kaj je udarec s sarkovo metlo v primeri z udarcem same kanonske krogle! Kaj pa je žensko jezična vojna neznatne vasi v očiščeni svetovni morije! Tako je, mati razume ubrati pravo stvar svetovnega modrovanja, sem menil in se spravi pomirjen k počitku. Udarca s sarkovo metlo se nisem zavedal celo noč. Sklep sem pa storil: domača kréma me ne vidi več ob Gospodovih dneh!

Druga dne po tem prisiljenem sestanku s sarkovo metlo me je obiskal in posetil moj stanovnik in predragi tovariš France. Pravi balzam mi je bil in obisk, ki mi je razblinil vse črnogledne pomisleke o nesposobnem sprejemu glede lastne malenkosti od strani rojakov. Pa tako popoldne enkrat je zmanjkalo Francetu onih njemu življenjsko potrebnih cigaret. Hočeš, počeš, moral sem z njim prav v ono kréma, kjer me je na predvečer toplega Falotova Urša s sarkovo metlo. Omilil sem svoj trdni sklep v zavadi obiska domače krême izgovorom: saj danes je delavnik in v gostilni ne bo gotovo žive duše, ker so ljudje vsi na delu.

Sla sva. Kréma pa je bila zaprta, morala sva počakati, da se pripelje krémarica s pošto, na katero je baš čakala v vasi. Zleknila sva se po dolgem tu in tamo, v Francetu se je porodil nasvet: „Ti, Januš, pravega, ki pride po cesti, povabiva, naj stopi z nama v kréma na kozarec vina. Bova vsaj videla, v kakšno kréma zajdeva danes.“

Jaz sem tovarišu prikimal, čakala sva dolgo, da se je pokazala na cesti v daljavi v oblaku prahu orjaška človeška postava. Proti nama je stopal možvelikan prav v dostojanstveno odmerjenih, počasnih korakih, v rokah je nesel ceker. Spoznal sem ga že od daleč. Kdo bi ga ne prepoznal Bindekovega Janža, kateremu so naprtili in usilili dokaj nelepo in nedostojno ime kuzla (psica). Bil je mešetar: konjski, živinski in svinjski, sploh povsod pri kupčiji in prodaji, kjer se je trgovalo s četrveronožci in se je dobilo kaj mokrega za po grlu za uslugo par dobrih besed. Ravno radi njegovega letanja in tekanja so mu izmislili razni zlikovci, da je kuzla. Bindek tudi ni zamerjal tega priimka, ker je bil dobrodušen, potrpežljiv in do skrajnosti nezamerljive narave. Podal nama je roko, kar nič se ni obojavljalo, da bi ne bil voljan slediti prijaznemu povabilu dveh gospodov.

Krématica se je pripeljala, posedli smo za mizo in kupice so zakrožile. Janža je bil dostojno hvaležnega obnašanja, le tintam mu je siknil in ušel iz za zapaha mešetarjskih ust kak vrag in zlodejgavze mi onega stražmojstra, ki ga je bil ovađil zahrbtno na vojaško oblast, da je švercar in brezdelni stepuh, ki bi pa prav lahko služil pri kaki delavski kompaniji. Na to ovađbo je moral nekam na Zgornje-Stajersko, kjer so pa presodili, da ima za hojo preveč ravne podplate in so ga poslali domov. Sedaj je zopet doma pri mešetarji, pa ob 70 gld, katere je potrošil pri vojakih, ga je le spravil presneti ovađuh. Po tej povešti o svojem vojaškem pohodu je mož potegnil iz kozarca in je bil mnenja, da o kakih kanonskih kuglah in streljanju ni čul nič, ker ni bil na fronti.

Precej časa smo si bili dobri vsi trije, ločili bi se bili v vsej zastopnosti in bratski ljubezni, da ni pribrenčala v sobo Stuklova Lenka. Čokato zastavljena in na debelo prikrojena ženska je bila videti razigrane volje in prav napredno in podjetno od nje naj zavezani robce je svedočil vsakemu opazovalcu,

odnošaji sedaj slabši, kakor so bili pred vojsko in vendar ravno isti gospodarji z ravno istim posestvom sedaj plačujejo osebnodohodninski davek, medtem ko ga prej niso. To izvira iz dejstva, ker naše davčne oblasti ne upoštevajo duha zakona, temveč se držijo krčevito in na škodo ter krivico ljudstva le besedila. Mi smo v naših organizacijah, na shodih, v časopisju in osebno pri davčnih oblastih gori do finančnega ministra in v Narodnem predstavništvu opozarjali na to ter zahtevali kot neodbečljiv znesek 10 tisoč kron. Pod pritiskom javnega mnenja se je morala odločiti tudi pokrajnska vlada, da v tem smislu pritiska na finančnega ministra. Upajno torej, da se krivica krivica nad našim ljudstvom odpravi in se neobdajljiv eksistenčni minimum zviša od 1000 kron vsaj na 10 tisoč kron. To je potrebno in pravi socialni in gospodarski rop nad našim kmetijskim ljudstvom vrši oni, ki tega noče izpeljati, temveč navija davčni vijak enostransko in krivično.

Nesoglasje z duhom zakona in krivica je še tem večja, ker preračuna na podlagi odmerjenega osebnodohodninskega davka davčna oblast kar kratkoma tudi takimeno vani davek na vojne dobičke. Tako zaide med vojne dobičkarje sedaj marsikateri ubogi davkoplačevalec, ki ne more oskrbeti s svojimi dohodki niti potrebne obleke in obuvala za sebe in svojo družino!

Ako bi naša davčna oblast upoštevala duh zakona o osebni dohodnini, bi odpadlo na tisoče pri- tožb in vršila bi to, kar je v današnjih dneh socialno pravično in gospodarsko pametno. Tako pa s sedanjim svojim ravnanjem vzbuja upravičeno nevoljo ljudstva nad državno upravo in izziva našo odločno obsodbo. Nismo proti davkom, ali proti temu smo, da bi nam davčna oblast z napačnim razumevanjem in enostranskim tolmačenjem zakona o osebni dohodnini gospodarsko ubijala našega kmeta in obrtnika.

Tako smo videli glavno ali temeljno napako in krivico pri odmeri osebnodohodninskega davka. Prihodnjič si hočemo ogledati še nekatere, ki izvirajo iz krivde davkoplačevalcev samih in iz vsakovrstnih okolščin pri odmeri osebne dohodnine.

Vprašanje na g. Mrmolja in njegove laži-samostojne tovariše.

(Piše spodnještajerski posestnik.)

Ze nekaj desetletij opazujem, da prihajajo zmiraj nekaj mesecev pred volitvami k nam ljudje z različnimi kričnimi in vabljenimi imeni. Letos ste prevzeli Vi, g. Mrmolja, to nalogo z naslovom „Samostojna Kmetijska Stranka.“ Meni se zdi, da menjate Vi, g. Mrmolja, imena strank, vsebino programov in kraje svojega delovanja čisto tako, kakor se spreminja žaba v mlaki: najprej je jajce, potem žabji vujec in nazadnje žaba. Edino eno vam je vse leta ostalo — stalno hujskanje proti stari pravi krščanski in kmečki naši organizaciji. Nad to tudi vedno regljate, kakor kakšna žaba.

Vi pravite, da hočete kmetškemu stanu pomagati. Jaz pa pravim, da ste samo hujška in linavec. Če bi Vi res imeli našo slovensko zemljo in kmetijski stan tako radi, kakor sami trdite, zakaj pa ne greste nazaj na Goriško? Kdor res ljubi domačijo, je ne zapusti. Če je izgnan, pa se vrne. Če je podrla hiša, si postavi drugo, a zemlje, slovenske kmetijske zemlje ne pusti za nobeno ceno. Tako ravna narodnjak in pravi kmet.

mati so samozavesnega značaja in razvito klopotavega jezika. Zavrtela se je na peti na sredi sobe, se obrnila proti nam in menila:

„Kako pa to, toliko je žensk sedaj, pa sedite okrog mize sami moški. Vsaj 21 babnic bi se vam lahko pridružilo, pa še edne nimate.“

„No, no, kaj boš ropotala z jezikom, Lenka, le pij, sedi in tiho bodi“, jo je tolažil Bindek. Lenka je prisledla, pila in bili smo štirje okrog mize. Stukla se je venomer opikavala v mešetarja, ga zbadala in povpraševala, kod neki se je tepel po fari, da je zašel med gospodo, kjer pije zastoj in kolikor hoče. Bindek se je odrezaval slabo, v jeziku ga je prekašala in nadkriljevala Lenka. Najbistroumnejši Janžetov odgovor na vsa Lenkina jezična polena pa je bil predlog:

„No, Lenka, pa daj se ti za en liter, če imaš res toliko, da ti ni treba popivati zastoj in pri drugih.“

Stukla je hušnila po koncu, se podprla v bok, udarila z desnico ob mizo s krepko zatrditvijo:

„Kaj, stepuh mešetarjski, danes lahko pijes do nezvesti, vse plačam jaz.“

Lenka je odrzela s praznim litrom, dolgo je ni bilo nazaj. Postavila je na mizo polnega, dregnila z nogo Bindeka, češ:

„Poskusi, če bo za tvoje grlo in želodec!“

Bindek je pokusil, odstavil, pogledal zapeljivo smehljajoče soseda in jo pobožal s toplo pohvalo:

„Lenčica, ti moja Lenka, ta pač ta. Boljši je od onega, ki smo ga pili poprej z gospodoma.“

Lenka si je ponosno nategnila škrtce na ruti, trčili smo vsi štirje in menili, da smo se sicer sešli v tem žalostnem vojnem času preko prelazov in z razpotij, pa se zabavamo dobro in v bratski ljubezni, kot bi bili v sami Kani na Galilejskem.

(Konec prihodnjega.)